ՔՍԱՆԵՒԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1411 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 19 — ՅՈՒԼԻՍ — 1878

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գինն Կ. Պօլսոյ համար 180 Ղրուշ
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Արտասահման (Ռուսիոյ) » 90 Ֆր.
Պարսկաստան Գաւառաց » 5 Մէճ.
Հատավաճառ թերթին գին 30 փարա
Յայտարարութեանց տողը մէկ անգամի համար 3 ղրուշ. երկու անգամի համար 2 ղրուշ. աւելի անգամներու՝ համաձայնութեամբ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԾԱՆՕԹ.

Դուրս դրուած յօդուածոց համար ... պատասխանատուութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ յօդուածներ ... Վ. Պօլիս, Ձրնեկի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Յանձնուած ձեռագրերը չեն դարձուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 19 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պարոն Շուալին Ռուսաստանի և Անգլիոյ մէջ ստորագրած պայմանները, որոց նմանը մինչեւ ցարդ ոչ մի վեհաժողով տեսած էր, ուխտադրժութեան ու չարաբաստիկ ... չեն կրնար փոխել։

Պարլամենտ՝ Համայնքներու Պալատին մէջ տեղի գտնուած վիճաբանութեանց ատենին Մ. Գ. ու Կորտոն երկու ախոյեանք իրենց ... կողմէ անձամբ գործին ձեռք մը ... իր նոյն կարգին ... ալ մեծ պատճառ մը ... Պարլամենտին ... որ երկու ... Անգլիոյ ... ու հակառակութիւն ... կորսնցուցած ... Պարլամենտի ... ։ Չինու երկու ... խոստացան, բայց երկրորդին ... ։ Պարլամենտին ... Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ ... երկու ... անձնական ... յարաբերութիւնը ... անկեղծութիւնը ... հաւատարմութիւնը և ... ։

Գործ ունին Ներքին ... երկու կողմ ... ներկայացուցած են, բայց մեծագոյն մասն Անգլիոյ հրապարակին նախանձախնդիր ... ։

Այս վերջին կարգն է Գաղղիոյ ամենէն լաւ լրագիրը Տէյլի ։

«Պարոն Շուալին համար ... Անգլիոյ ... պաշտօնական ... ։ Պարլամենտին ... չէ ։ ... Պարլամենտի ... երկու ...

ակըսութեանց. Այս երկու մէջ ստորագրած համաձայնութեանց դաշնագիրն է միջեւ թէ Անգլիոյ և թէ Ռուսիոյ կողմէն ... ։ Գէթ չուտ ապրի ... Ռուսիոյ Պարլամենտի քանի մը ... կողմէն. Ցիֆլիս—Այն Շուալին օրով, իսկ Անգլիոյ նոյն խօսքերն Լոռտ ... Շուալին գէթ ստորագրած ... 1856ին, և Գաղղիոյ ... անկախութիւն ... իր նպատակ։ Այս միջոցին ... Անգլիա ... Ռուսաստանի ... ։

Այնպիսի Ռուսիոյ ... կարեւորութիւն ... Պարոն Աւստրիոյ ... արդարութեամբ, կը կարծենք թէ ... մեծ մէջ մը կայ Անգլիոյ համար։ ... Պարլամենտին ... Ռուսաստանի ... Անգլիոյ ... Պարլամենտին ... ։ Անգլիոյ ... ։ ... պատճառաւ ... կարեւորութեան ... Անգլիոյ ... Պարլամենտին ... ։ ... Անգլիա ... անձնական ... Պարլամենտին ... ։

« Վերջապէս, Շուալ ... Անգլիա իր երկիրը ... ։ ... Անգլիա ... Պարլամենտին ... ։ ... Անգլիա ... Պարլամենտին ... ։

գիր դաշնակից բլլալ (որուն առաջարկութեան մասին քանի մ' ...), ... Անգլիոյ ... Պարլամենտին ... ։

Այս ... Շուալ մեծ ... Անգլիոյ ... մէջ։

Համայնքներու մէջ Անգլիոյ ... այս օրուան ... Ռուսիոյ ... ։ ... Պարլամենտին ... ։ ... Անգլիոյ ... Աֆղանիստան ... ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն 28 յուլիս։

Պարոն Շուալ երէկ երեկոյեան ... Պարլամենտին ... ։

Պերլին 28 յուլիս։

... ։

Վիեննա 28 յուլիս։

... ։

Պետերբուրգ 27 յուլիս։

... ։

Պերլին 28 յուլիս։

... ։

Վիեննա 27 յուլիս։

Երէկ մեծ հացկերոյթ մը ... ։

Պարոն Շուալ ... ։

Հռովմ ...

Մադրիտ 28 յուլիս։

... Մադրիդի ... ։

Վիեննա 29 յուլիս։

Երէկ Պօլսոյ ... ։

... Պարլամենտին ... ։

Լոնտոն 29 յուլիս։

... ։

Մադրիտ 29 յուլիս։

... ։

... ։

Պարիզ 28 յուլիս։

... ։

... ։

Լոնտոն 28 յուլիս։

Օսմ. փոխ.	51 1/2
փոխ 1869	63 5/8
» 1871	69
» 1872	84 3/8 – 80 1/2
Անգլ. փոխ.	92 5/8
Եգիպտ.	23 – 24
Մօնէր	31 – 32

Լիվերպուլ 28 յուլիս։

Բամպակ Մ. Դ. 9 1/8
Ծախուած 13000 հակ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Երկրորդ ... նախկին Մեծ Եպարքոս ... Մուշիր Ստաֆ փաշան, ... Մուշիր ... փաշան, ... և ... Ալի Րիզա փաշան ... անդամ անուանուեցան։

... նախկին ... փաշան ... անուանուեցաւ։

... Մուշիր ... փաշան ... անուանուեցաւ։

... Ալի Ասիֆ փաշան ... Մուշիր ... անուանուեցաւ։

Վեհ. ... Ալի փաշային։

Բերլինի թերթերը կիմանեն թէ Մեծ. Մ. Աղաթոն Էֆէնտին արքունի ճարտարապետ փաշ. Պարոն ակլին հիմնած «Հասարակական շինութեանց Օսմանեան ընկերութեան» ընդհանուր տնօրէնն անուանուեր է.

Աղաթոն Էֆէնտին արդէն ժամանակաւ մեծ գործառնութեանց արհեստութիւն ըրած և քանի տարիներէ 'ի վեր Թուտուզի և Խփիրի աւելորդին աւանդներուն նախագահութիւն ըրած և իւր ամէն պաշտօններուն մէջ յաջողակութեան և ուղղութեան անմխալուի փորձեր արւած ըլլալով, այս նոր պաշտօնն ալ նոյն հանճարով և յաջողակութեամբ 'ի գլուխ հանելուն տարակոյս չթողուր։

Հեռագրաց և Թղթատարութեանց վերատեսչութիւնը կը խնդրէ մինչեւ ծանուցանել թէ Իշթիբանի, Բիւաթէնտիի և Թաթար—Պազարճըգի հեռագրական կայարաններուն հետ տար լեզուաւ թղթակցութիւն բացուած է։

Մայրաքաղաքէս Իշթիբան և Բիւաթէնտի ղրկուած պարզ հեռագրի մը գինն է 23 ղրշ. և Թաթար—Պազարճըգ ղրկուածինը 13 ղրշ մեծիտիէ։

Թունա լրագրին խօսքին նայելով, Բուսճուգի մէջ քօլէրան բոլորովին դադրած է, Շումնուի մէջ հարիւրին ութսուն նուազած, և Սօֆիայի, Պէրքօֆչայի և Հէզարկրատի գեղերուն մէջ ալ կամ բոլորովին դադրած կամ խիստ նուազած է։

Երկուշաբթի իրիկուն Պէչիկթաշ յոյն գործաւորի մը թրամուէյի կառքէն կոխուելով ջախջախեցաւ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ԽՕՍԱՆՔ ՌՍՄՈՒՄԻ

18 յուլիս	Երկուշաբթի իրիկուն		57 32
19 »	Հինգշաբթի առաւօտ		
	բացուեցաւ		17 33
	կէս օր		37 29
	Կ. Պոլիս 19 յուլիս		
Օսմ. կայսերական պանքին Անգ. լիր.			11.23
Թրէնդ »	»	Օսմ.	15. 46
Թրէնդ Օսմիր—Թիւրա			—
Երկաթուղեաց հին		Ֆր.	153
» նոր			68 1/4
Փոխ. 1863		»	353
» 1865		»	361
» 1869		» »	324 1/2
Թրամուէյ		Օսմ. լիր.	15.30

ԱԶԳԱՅԻՆ.

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ

1. Իզմիրէն հասած վերջին նամակ մը կ'իմացնէ որ սոյն ժամանակաւ եպիսկոպոսի մը հոն ներկայութիւնը խիստ մեծ կարեւորութիւն ունի այս միջոցիս. Խրան ժողովն ընտրեց Գեր. Մամբրէ եպիսկոպոսը Իզմիրի առժամանակեայ ներկայացուցչութեան համար, և որուն պէտք եղած պաշտօնական թղթերը պատրաստել Յիշեալ եպիսկոպոսն որ առաջին ճամբայ հանելու համար։

2. Պէօլթանէսայի մէջ տնտեսական գործադրութեան դէմ արդէն յարուցանող քանի մը ազգայնոց վերջին անտրիխնաւոր արարքներուն համար Պրուսայի Առաջ. կուսակալը քանի մը անձինք և անոնց հետ տնտեսականութեան գործադիր անդամ Արք. Ոսկեանն փարատելու Պրուսա հրաւիրած ըլլալով, խրան ժողովը որոշեց յիշեալ կուսակալին յատուկ նամակ մը գրուեցաւ, և Ոսկեան վարդապետին ալ հեռագրով ծանուցաւ որ 'ի պահանջել հարկին Պրուսա երթալ կամ չերթալն իր խոհեմութեանը յանձնուած է։

3. Ուսումն. խորհրդոյ կողմէ Ազգ. վարժարանաց բարեկարգութեանը համար պատրաստուած ընդհանուր հրահանգի ծրագիրը խրան ժողովոյ մէջ կարդացուեցաւ, քանի մի դիտողութիւններով ընդունուեցաւ և բոլոր պատգամաւորութիւնները ստորագրուեցաւ. Ներկայ ժողովականներէն ոմանք Մրրազեան Պատրիարք հօրը ներկայ չէր այս նստին, նորին արքայնութեան դիտողութիւններն ալ առնուելու համար հրահանգին վաւերացումն յառաջիկայ նստին թողուեցաւ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ

ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՊՈԼԵՏ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

Ա.

Պարոն Միսաքեան.

«Ազգային մանկանց, նոյնպէս երիտասարդաց և օրիորդաց բանականին զարգացմանը նպաստելու համար, ինչպէս կրնաս 23 տարիէ 'ի վեր փարիզի մէջ փորձեցուցած գրեթէ հայկական հետաքրքիր աշխարհին ուղէն փայլեցնելու արժանի նիւթ մը պէտք էր քեզ. երկինք ծառայութիւն քեզ այն փոխ' նիւթը հայհոյութեան և փառաբանութեան դաս մը, որոյ մէջ հայհոյական բառերու ճիշդ առողջագանութիւնը գտնելու համար' արուեստին բանջարժնուս փորձ ճարտարի մը պէտքըն զգալի եղած էր։ Եւ որովհետեւ հայհոյութեանց գոհը' որ քու երեւնամեայ բարեկամդ էր, քու այդ արժանիքդ չճանչերով անգիտաբար ըստուգեցած չարժած էր, զայն պաշտպանելու համար' թշնամանելու արուեստին մէջ անհնցած գեղեցկագոյն տաղանդդ ցուցնել ուզեցիր' ամփոփ հայհոյին պաշտպան կանգնելով, և անոր տախտ թողուցածը լրացուցիր։

Գործածնկայութիւն և կէլերէշ հրապարակ ըսեր, հարուած, փէրք. նախատինք. անէծք չթողուցիր' բարեկամիդ վրայ կուտեցիր, և այս անօրինակ մարդասիրութիւնդ բարեբախտ համար' «իմ երեսուն և չորս տարեւան ուսուցանելիս փառաւորելիս ևս ընդունելիս' դասնոր փորձը գրանելով զիս ընդ. բաղդ 'ի հրապարակ հանելու» խնդրով ունեցիր, ինչպէս բարեկամդ ես ալ ուզեց նուաստացնելու և գլխէ բարձրացնելու համար' առաջին բաժդ մոռնալով, որ սուտ էր, Խնջաինքս. Մենաստ, ուրիշէ, պաշտպան, բարեբաղ լեզու ունեցող, և այս ամեն անհեթեթութիւններդ և հակասութիւններդ պատելու և զիս իբրեւ չար ընդ. բարոյ հաստուցանող տաղանդաւոր մը ցուցնելու համար' ժամանակաւ ըրած մէկ երկու բարեկամութեանցդ հետ այլոց ըրած բարեկամութիւններն ալ քեզ վերագրելով վեհանձնաբար երեւալ զինքեր։

Այո՛, Պ. Միսաքեան, շնորհակալութեանց ճշգրիտ նկարագիրը, որոյ մէջ մաքի կէտ մը կը մնայ պակասելու. և այս ալ նախկին դասդ մէկ ինձ. այդպէս սնուած բարեկամութիւնս չեմ կրնար քեզի յափշտակել. ուսածս ես ալ քու քնքշութիւնդ ուզելու համար հրաման կխնդրեմ քեզնէ մեր բարեկամութեան պատմութիւնն ընելու, ժամանակակից բարեկամաց և ծանօթից վկայութիւնն ու գիտակցութիւնը վկայ բռնելով։

1834էն մինչեւ 1839 ցենէրի Ս. Աստուածածնայ ժողովոյ Պէրպէրեան Աւետիս դաստիարակին քով բերականութիւն և գրաբառ լեզու սովորելու աշխատելէս ետեւ' Իւսկիւտարու ճեմարանը մտայ Դպրցիներէն ու ցենկերէն յեղուները սովրելու փափաքով, բայց գծբաղդաբար տեսայ որ միայն հայերէն քերականութեան դաս մը կար*, և գասատուն ալ դուն էիր. դեռ ճեմարանը բարեկարգուած չէր այն ժամանակ. ոչ ուսմանց ընթացք կար, ոչ կանոն, ոչ ծրագիր, կանոն քու հաճոյքդ էր. իսկ ուսուցանելու եղանակդ էր' դասերդ փոխանակ տղայոց ականջէն դըլուխնին մտցնելու' ասքին զարնելով երեսարկան հեզուկ այն ցիզերէն վեր քաշցնել. Այս հրաշալի մեթոտդ յետոյ Պէշիկթաշի վարժարանին մէջ ալ առատապէս գործադրեցիր։

Ես չէի միակ ընդ քու քերականութեան դասդ, բայց գրաբառ լեզուի ուսումն առաջ տանելու համար նախնեաց բնագիր մատենագրութիւններ և վեհեստոյի փառքէն ելած ընտիր թարգմանութիւններ անդէնէ խնդրելով, դասնոք կը կարդայի դուն ալ մերթ հաշտ ըլլալով ինձ հետ կուտայիր' մերթ անհաշտ ըլլալով կը զլանայիր։

Տարին մը չանցած ճեմարանը կենալէ ետեւ, ժամանակիս ազդեցիկ անձնեէն ձանձրանալով ձգեցի ելայ։

Շատ չանցաւ Մօրիս Քոհոլի անուն իտալացի գիտնական ճարտարապետին** խորհրդով ճեմարանը բարեկարգելու ձեռնարկուեցաւ, ծրագիր ու կանոններ շինուեցան, ուսմանց համար ամբողջ ըստանանդ, ճեմարանին մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ եղան, և անունով ճեմարանն իրական ճեմարանի կերպարանք առաւ. ինձ ալ առաջարկութիւն եղաւ անօրէնութեան կողմէ վերստին հոն աշակերտութեան մտնելու, բայց նոյն միջոցին դուն որ և է պատճառաւ մը' զոր ժամանակակիցներէդ գիտցողներ կրնան գտնել անդամէն ելար ճեմարանէն, և զիս գտնելով չթողուցիր նորէն հոն մտնել, բոլորովին ուրացեցաւ բանալով։

Ես ալ, որովհետեւ յաղձանաց պատասխանաց ուրիշ դպրոց մը չկար, որոշեցի ինքնիրմնս աշխատիլ. և յուզելով հօրս ծանրութիւն ըլլալ, ցերեկները անոր գործարանը կերթայի կօշկակարի, իրիկունները ալ տունս քանի մի ժամ հայերէն լեզուն մշակելու և Գաղղիերէն սովրելու կը տրամադրէի ամենայն բնաւ դասատուի եղբօր անձնեմս. իսկ դու' որ այն ժամանակները դեռ մինչեւ կրոնաւորած չէիր, մերթ ընդ մերթ (քանի մը չաբաթն անգամ մը) կուգայիր հօրս գործարանը կամ մեր տունը գալով հետս կը տեսնուէիր, և երբեմն վենետիկէն նոր եկած հայերէն գիրք մը կը բերէիր ինձ կը յանձնէիր, զոր կարդալէս ետքը քեզ կը վերադարձնէի։

Այս բարեկամութիւնդ չեմ ծախեր. այո՛, իմ ունեցած հայերէն գիրքերս կորդացա. համար խնդրած եմ քեզնէ, և դուն ալ դրամ բերած ես շնորհակալ եմ։

Ընթերցողներս չձանձրացնելու համար այս անգամ այսչափը բաւ կը համարիմ։

Մնացեալը յաջորդ թուով.

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐԸ

(Շարունակութիւն տես Թիւ 1410)

Ըսած էր մեր բարեկամը.

«Մինչեւ թարգմանչաց և անոնց «հետագայ եղող աշակերտաց բանիւ-րըն ու ոճերն մեր արդի մտօքին, նիւ-«թական և բնկերական պիտոյից պա-«տասխանելու բաւական են»։

Ես ալ սա չեմ կրնար հասկնալ. մեր բանասէրներուն որ բազմափոխ պէտքը կրնան հանել որ «մտաւորական» ըսելու տեղ «մտային» ըսեն, «ընկերական» ըսելու տեղ «ընկերական» ըսեն. «պիտոյից բաւական են» ըսելու տեղ — «պատասխանելու բաւ մ'ալ յաւելցնեն. և ըսեն, «մեր պիտոյից պատասխանելու բաւական են»։ Այսպիսի սխալ միայն ուրիշներն կընեն, մենք ալ կընենք. և հիմա ' ինծէ գրուածս քննեն, տարակոյս չկայ որ նոյնօրինակ սխալներ պիտի գտնեն. այսու ամենայնիւ, այս վիճաբանութեան մէջ ես իսկ ինծի դէմ կը կռուիմ, արդէն մատենագրութեան կրած անտեղի նախատանաց միայն վրէժխնդիր լինելով, և ոչ թէ իմ կամ ասարին չարադրելը յանցաւորութեան անիրաւ ջատագովել։

Ըսած էր.

«Մինչեւ եկեղեցին որ արեւելեան «շարժումն կուսակից և Ռուսաստանի «Յարգոյ եւրոպեաց գրաբառն 'ի վերջ գի-«տութիւնները նոյն առաձեռնին մէջ «մտային»։

Մեր բարեկամին կը հարցնեմ. եկեղեցին եւրոպականը սխալը նոյն բանասիրութեան ունին և չարագրութեան յատուկ չարքին և բառերուն հետ ինչ յարաբերութիւն ունի. եկեղեցւոյ ամբողջ յարմարեցանը ընծայելու սխալը մինչեւ լեզուն անցնէր և չխօսակցի կընէ մինչեւ հակառակ կարծիքներ, օրինակի համար, որ հնոյ առնելով մի և նոյն լեզուով լինել կարելի չէ՛ն. Եղնիկ արեւմտը կը չարժի ըսած է, դուն լուսինը կը չարժի ըսէ. վերջինը մինչեւ հայերէն չէ՛ լեզուն. Եկեղեցական հայկաբանութիւնը նորա սխալ մեթոդութեանց և թերութեանց հետ ինչ գործ ունի. Ըստ պատահման հնասականութիւն չէ՛ Եղնիկ կամ Եկեղեցեաց բանասիրութեան պատահումն որ նորա խելութեան վերագրել. Նոյն մեթոտութիւնը յառաջ տարաւ դիտութիւնը, ուր չէին հասած Եղնիկ և Եկեղեցի, այն գիտութեանց գուրծ բերած դաղափարներուն համար բառ ճարտարէ. բայց անոնց գործածած բառերը չփոխելով նոր ճարտարել և անոնց ձեւել ինչ յառաջադիմութիւն է. Ըստ իմ ուրիշ բան չէ՛ եթէ ոչ հնացնելու նորէն մէ նշանակ մեր գրուած գիրքեր անհիմանալի ընել, և յաւիտեան մնալ այն մոլորակութեան մէջ զոր այսօր կընենք գիտութիւնները ուրիշ ազգի լեզուէն ուսանելով. մեր յատենականութիւնը ազատ ըլլալ ոչ թէ չատ դաղափարի համար չատ բառ ունենալ, այլ մի դաղափարի համար հազարներ. Այս անպէտ հարստութեան մեղ ընելու հարկ ինչ պիտի ըլլայ չգիտեմ։

Ըսած էր.

«Մի՛ էր մեր նախնեաց մէջ այն «ճշդութիւնը' որ բնական գիտութեան «հարկաւոր եղած բառերը մեղի կը«նայ մատակարարել (սոր) ո՞ւր է մա-«թեմաթիկոսը (ուսո Թովմասը) ո-«ւհանէ ղարաքը, ո՞վ է մաճնասունը, բը-«նական պատմութեան վրայ խօսող «հեղինակը, որո՞ւ չնորհիւ այսօր ես «սոսոր լեզուէն 'ի հոյ բառգիրքեր-«ըսը մէջ գրոյս ինչ, ձուկն ինչ, թռչ-«չուն ինչ տեսնեմ»։

Ես ալ կըսեմ. ո՞ւր է այն հայրենասէր գրագէտը որ հետամուտ ըլլայ մեր նախնեաց գործածած բառերուն բուն նշանակութիւնները ստուգելու, և կարենայ մեզ հաւ

* Յուշեալ Պ. Խ. Պարտիզպանեան հոգաբարձութեան դասատուն.

** Այս անձն արքունի ճարտարապետ բարեկամներէն Սէրվիքրեան Յովհաննէս Ամիրան բերել տուած էր իտալիայէն իւր որդւոց և ուրիշ հայ երիտասարդաց եւրոպական ճարտարապետութիւն ուսուցանելու համար։

կցցընել՝ թէ մեր մտանենք մէջ օգչըի, խաղալ, ձանձի, պղպեղ, պլուս, սրսս, գինի, կապարջնիկ, կատուանկանը, շնորոր, սոճի, եւայլն եւայլն ընտանեկան բառերն ի՞նչ կը նշանակեն, զորս այժմ մեր բառարանները օրայ մը, խօս մը, թաչուն մը, ծառ մը, կենդանի մը՝ ըսելով անցեր են։ Մեր գրամարտիկոսներուն սրտունքը կ'ինայ արդարանալ՝ եթէ իրենց լեզուն բառերուն ամենը չը դիտցած՝ մուրացկանութիւններն պարտքերու համար մեր լեզուն բառաչունի ըսելով կը թելադրեն։

Ց—լէշ Բ---Է

Գումգափուի Լուսաւորչեան վարժարանի պատուարժան խնամակալութիւնն յատուկ հրաւիրագրով կը ծանուցանէ մեզ թէ՝ յառաջիկայ կիրակի, յուլիս 22, յիշեալ վարժարանին աշակերտաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարի ժամ 3ին։

1873 յուլիս 18, Խասգիւղ
Խմբագիր

Ձեր Մասիսոյ 2252 թուոյն մէջ հրատարակուած նամակիս այն մասը, զոր խմբագրութիւնը դուրս էր ձգեր իր դէմ «Հօգաբէթ» հանելով.

«Ինչո՞ւ համար ըրեր էի այս առաջարկութիւնը (կամ Սրբազան Պատրիարքին ներկայութեամբը, կամ Ազգ. դաստիարակչական խորհրդին եւ կամ ուղղութեան դատարանին մէջ դատուելու առաջարկութիւնս)— որպէս զի հրապարակական թերթ մը անձնական կռուոյ ասպարէզ չըլլայ։

«Ինչ էր ձեր նամակագրին պարտքը,— ամենքնայն ծնողքներ յայտնելու եւ առաջարկութեան երեք մասերէն մէկն ընտրելով (ընտրութիւնն իրեն ձգած էր)։

«Ինչ էր Մեծապատիւ խմբագիր, ձեր պարտքը,— ըրած առաջարկութիւնս հրատարակել անձին կողմէն ինձ դէմ որ ու է պատասխան չընդունիլ, մինչեւ որ իր ատտոգրութիւնը ցուցնելու արժանիքը չունենայ, կարծեմ այս էր անաչառ, արդարախոհ եւ պատուոյ զգացում ու զօրավոր ունեցող մը եւ է անձի եւ մանաւանդ խմբագրի մը պարտքը։ Համոզուած կը թուի ինձ թէ այս կէտը ձեր ուշադրութենէն վրիպած ըլլայ, ասոր թէ ո՞չ իրաւունք պիտի ունենայի կարծել թէ ձեր եւ ձեր նամակագրին մէջ համերաշխութիւն կայ։ Ձեր բռնած ճանապարհ (եթէ վերի ենթադրութիւնս սխալ է, ձեզ կը թողում ճանապարհ բառին տեղ ուրիշ պատշաճ բառ մը գտնելը) ընթացքովը տեղի տուիք որ ձեր թերթը անձնական վէճերու ասպարէզ ըլլայ, եւ այդ մասին անպարտ եմ ձեր ընթերցողաց առջեւ։»

Արդ՝ մենք բնաւ չենք ըսած թէ Փանոսեան էֆէնտի անաչառ, արդարախոհ չէ, պատուոյ զգացում եւ զօրավոր չունի, այլ ենթադրած ենք թէ ինք արդարութեան եւ իրաւանց համաձայն փորձած կըլլայ անշուշտ, եթէ խնդրոյն ուշադրութիւն ըրած ըլլար՝ ուշադրութիւն ըրած չըլլալուն համար է որ կրկին անգամ ներսառումը իր նամակ հրատարակեր է մեզ դէմ։ Եթէ իր բռնած ընթացքը անաչառութեան հետեւանքը չենթադրենք, իրաւունք պիտի ունենայինք կարծել թէ իր եւ իր նամակագրին մէջ համերաշխութիւն կայ։ Փանոսեան էֆէնտի եւ իր նամակագրին մէջ համերաշխութիւն ըլլալը չենթադրելու եւ իր ընթացքը անաչառութեան հետեւանք ենթադրելնուս համար էր որ «անզգոյշ» անունը տուած ենք իր ընթացքին, եւ «եթէ որ ենթադրութիւններս սխալ է, ձեզ կը թողում «անզգոյշ» բառին տեղ ուրիշ պատշաճ բառ մը գտնելը» ըսած ենք։

Մանզումէի Խմբ. խմբագրին ինձ նկատմամբ բռնած ընթացքին եւ նամակս տակ բրած դիտողութեանը ընդդատութիւնը ուրիշ լրագրի խրկելով, ձեզնէ կը խնդրեմ որ գոնէ այս գէթ այսչափ հրատարակելու յանձն առնելու բարեհաճիք։

Մնամ յարգանօք
Հ. Իփէկճեան

Ի 19 յունիս 1873 'ի Վան

Խմբագիր Մասիս պատուական լրագրոյ.

Անհամբերակալ վանայ ցեօ յՕրագիր 'ի թիւ 943 երրորդ։

Փոխանորդներէն ոմանք գրելով որ եթէ իրենց ով ըլլալը յայտնեն թէ Փոզաթագ կործանելով իրենց ձայնը ազդեցութիւն չունի, եւ թէ մեծամեծ անիրաւութեանց կենթարկուին, բայց անձնական օգուտ ծածկելու, բայց ուրիշներ թէ այս կերպով պիտի յաջողին իրենց դիտաւորութիւնները ժողովրդեան խաբէութեամբ ընդունիլ տալ։

Թէպէտ նոցա յօդուածի սկիզբն անուանած ամենախուռն հակառութիւնը, այսինքն վանայ արդէն խուլինալ դնել, եւ այս հայր Աղուանեանը նոյն խաւարութեան սերմնացանեան համարելը, բաւական էր նոցա որ ատոմնան ասպին կարդ է մարդ ըննելը ապացուցանելու. բայց թերեւս գտնուին այնպիսիք որ ընթերցող մէկը համոզել, բայց եւ այնպէս զրպարտիչ ըլլալ, ուստի արժան կը դատենք դնել համառօտիւ այն անիրաւութիւնները եւ հերքել կարգաւ։

Ամբաստանութիւնք.—

«Աղուանեան Գ. վարդապետն իր խորամանկ բարուք խաւարութեան հրեշը ուէլի ամբարձեց։ Աղուէսեան է իր մականուն եւ բառ անուանն եւ գործն պիտի ընեն, բանի է. իր թոյլ ընթացքէն գեղծումներ անպակաս են 'ի Վան։ զորեկ ատեն մարդիկ կը կոպտանան։ Լէզք եւ Ալանց գիւղերէն քաղաք գնաց կանայքը ճանապարհին կը բռնաբարուին, Լէզք գիւղի ոչխարները կը յափշտակուին, եւ խոտագերկուած տանը քաղաքի Հայ՝ այլին մը Ցանկի տան մէջ կը սպաննուի եւ այս ամենը Աղուանեանին կը յայտնեն եւ նա անփոյթ կը մնայ։ Ուշ անխոյ քննադատելէ վերջ ասոր սկսաւ Սահմանադրութիւնը գործադրել եւ այն ամենափորձ դասի հրամանը, եւ ասոնցման զօրաց միջոցաւ իշխանութիւնները նորա մաքսելով եւ անձամբ միայն քուէ ընդունելով, Իւրայիններէն քուէ գրող կը կորզէ, եւ կարգաւորին խաղաղութիւնը Մ. Ցանկոյ Նշեցուց բոլորակութեան օրը կը տեսնուի, եւ կը խայտառակուի. Նողջանը կը գանակոծէ եւ բռնաբարել կուտայ, եւ ազգին համարմանս արժանացած անձինքը պատճառանքներով ընդդիմութեան եւ ընտրութեան իրաւունքէ կը զրկէ։ Վանքի կալուածոց եկամուտը ստակին հաշուութիւն ընել կուտէ եւ չի յանձներ։»

Հերքումն.

Աղուանեանը խաւարասէր կը կոչուի, փոխանակ որ բառ Սահմանադրութեան քարոզիչ եւ ժողովրդեան մեծ մասն արթնցնող իր ընտրութեան արժանի չհամարեց ոչ եւ բանալ ու փոխանորդները։ Ո՞վ կրնայ հաստատել թէ Աղուանեանը ապագային պիտի գործէ եւ փոխանորդները յաջողեւ բուած ըլլայ Աղուէսի խօսք մը գտնելու մ'անգամ ապացուցանելու կը փառաբանի հասրա ո՞ր միայն Աղուանեանը։ Աղուանեանը որուն խոհականութիւնն ու հանճարը շատ ատենէ 'ի վեր ծանօթ է ազգին, եւ որ կեդրոնական վարչութեան կողմանէ արժանացած է վերաքննական Սահմանադրական անդամութեան եւ Պատրիարքական փոխանորդութեան բարձր պաշտօնին։ Աղուանեանին ազգային գործոց մէջ ունեցած այնչափ գործունէութիւնը իր անձնազոհութեան տեսեն հաչակաւոր է Պոլսոյ մէջ, եւ հիմա ինչպէս իր հօրութեան տանն ազգին ցաւոց անփոյթ կըննայ եւ գարման չի տանիր։ Կըրնայ է որ Երեւմն ոճիրներ կը գործուին Վանայ մէջ, բայց այդ անհրաժեշտ է նոյն իսկ քաղաքակրթեալ քաղաքաց մէջ։ Աղուանեան յայնժամ յանցաւոր կը լինէր եթէ կառավարութեան կրկին եւ կրկին չդիմէր։ Փաստ Ջէմիլեան որ Աղուանեանի որով սպանն չարութիւնը (որոցմէ քանիներ սուտ են) միայն գործուած են Վանայ մէջ։ Պարզ վարդապետի ժամանակը գրեթէ ամեն օր գործուած սպանիչ ոճիրներով չեն լրագիրները։ Ինչպէս Աղուանեանը՝ որուն վան ժամանելը դեռ ուղ ամիս չկայ, ուր ամիս դանդաղեցէ վերջը կուսի Սահմանադրութիւնը գործադրելու ձեռնարկեր։ Ո՜վ մարտութիւն այսպիսի հակառութիւն մը անուա Ս[illegible] անգամ բրած չէ. ուրեմն ի՞նչպէս ըրին մեր աչալուրջ գիտող Գ. Անհողմեանը։ Աղուանեան այս նախնեմ միջոցի մէջ Վանայ մէջ յաջողեց եւ Սահմանադրութեան անդրանիկ սեր մը, եւ քանի մ'ամիս գործադրութեան վերահերեալ քանի մը կարեւոր հարցմանց Պատրիարքարանին պատասխանելոյն սպասելէ եւ, այսօր գաւառական երեսփոխանութեան կեդրոնական եւ քաղաքացի, եւ քաղաքի շրջակայ գիւղերէ մասին ընտրութիւնը կատարուած է։ Թող գայն, Աղուանեան ոչ թէ միայն Սահմանադրութեան ատենչ է, այլ եւ Պատրիարքական փոխանորդ։ Եթէ Աղուանեան ամենախարդախ եղանակաւ գործադրեց զՍահմանադրութիւնը, ինչու ժողովրդեան մեծագոյն մասը չբողոքեց, ինչո՞ւ Թաղականք ընտրութիւնը վաւերացուցին, եւ ինչո՞ւ Քաղ. Ժողովը նոյնը հաստատեց։ Կը համարձակի՞ն ըսելու թէ ասոնք չէին անոնք կամ խարդախութեան գործիք։ Յայտնի է որ Աղոզղեանք կը հրատարակուին Աղուանեանին սիրելի։ Ո՞րչ եթէ Աղուանեանը իր սիրելիներէն միայն քուէ ընդունելով, ուրեմն ո՞վ ընտրեց նորա հակառակ կուսակցութենէն առաւ եւ չորս երեսփոխանները։ Մ. Ճաւիր Ակինճեան քուէ վրայն՝ ընտրեալ ժողովը կարգեց եւ ոչ թէ Աղուանեան։ Բայց եթէ նա իր ընտրութեան մէջ խաբուեցաւ, եւ քուէ գրողն խայտառակուեցաւ, ինչո՞ւ նոյն ընտրութիւնը վաւերացուց, չէ՞ որ նոյն ընտրող ժողովոյ մեծ մասն ալ իւրայիններէն չէին։ Եւ զո՞վ զրկեց Աղուանեան ընտրութեան եւ ընտրելութեան իրաւունքէ։ Յամենեան զՍահմանադրութիւնը շատ անգամ հրապարակաւ ասպառաւ քինոց կոչելով եւ կեդրոնական վարչութիւնը եւ Պատրիարքը դանձկաբար հայհոյելուն համար, կանխատեսաւ եւ ազգային ժողովոյ վճռով կը զրկուի։ Ուրեմն Աղուանեանին ինչ մեղք։ Բայց չէ՞ մեղաւոր է Աղուանեանը, վասն զի ժողովներուն օրինաւոր վճռոյն չհակառակեցաւ 'ի շնորհս քանի մը յանդուգներու։ Եւ զո՞վ բանադրեց Աղուանեան, յանդուգն երիտասարդ մը՝ որուն թերթագրութեանց հեղինակը Աղուանեանը կանդատէ եւ ժողովոյ միջոցաւ կառավարութեան առանց կը տարուի, կը քննուի եւ կը բանտարկուի եւ չարալի մ'եղբայր Աղուանեանին բարեխօսութեամբը կազատուի։ Պանիրեան Մ. Ճախրորէ Ցայնկուաներ, ընտրութեան օրը իր կուսակիցներուն առաջնորդելով դանակոծելու համատարր ըսելով՝ երեք հարիւրի չափ ժողովուրդ գնալով կը գանակոծեն, ազգային ժողովը ատեանը կամբաստանէր, ամբաստանեալը կը մերժէ ազգային ատեան եւ կառավարութեան ատեանը կը խնդրէ։ Կառավարութեան ատեանն ամբաստանեալը յանցաւոր կը վճռէ եւ կը բանտարկէ։ Ուրեմն Աղուանեանին ի՞նչ մեղք։ Յանցաւորը պատժել յանցա՞նք է միթէ։ Վերջապէս ե՞րբ Աղուանեանը վանքի կալուածոյ միջոցաւ բանի հաշուութիւն ընել ուզեց եւ չյանձնեց։

Արդ՝ բարեհաճիւք Ցեր կը խնդրեմք որ բարեհաճիք ազգասիրաբար, այս գրութեան ձեր պատուական թերթին մէջ անկին մը շնորհելու, յանդորրութիւն գաւառականաց մնաց։

(Ստորագրութիւն 90)

* Տեան տարին 'ի վեր Ծէնձէմահօրնութիւն ընդունող Աւանի Թէլ Թուլաքի ազգին է. Ծ. Ա.

Բ.Օ.Դ

Գումգափու Հիւսթաինի Նամէրս Զ. Քէրքնուհեան Սասփանի տակէր, որ Երուսաղէմեան կողմէն կը ծախուի։ յիշեալ տան գինը մինչեւ գալ առնել ուզողները կրնան եօթն հարիւր լիրան Օսմանեան անկեայ եղած է։

Այդ. կը յայտնեմ թէ ծաւակաւ մինչեւ ժամանուն օր եւս կրնայ դասուի, եթէ յիշեալ տանը ուզեն գին տալու կայ թող հրամայեն Երուսաղէմեան եւ իրենց կամքը փոխանորդին յայտնեն։

1873 յունիս 28

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Կայսերական զօրաց գլխաւորանի պէտքերնին համար հետեւեալ բաները գնահատութեան գրուելով, զամենուն նշանակուած գինէով ատուր յանձնառու գտնուեցաւ. որոնց վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ երեքշաբթի որ յուլիսի 24ին 'ի Ցարի Շուրա, այսինքն.

Ուէմ

80000 գօրշունի բէկ. խմինմէ արշինը 3·10 ղրշ
130000 ալաճա աստառ արշինը 4 ղրշ.
60000 պէ.յող մառամբալամ » 2 10 »
5000 սիաշ սաթէն » 4 18 »

Ուստի յիշեալ ապրանքները մատակարարել ուզող արդոյ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը 'ի Ցարի Շուրա ըլլալիք վերջնական գնահատութեան։

18 յուլիս 1873 'ի Դուռն Սերասքերաթ

Կայսերական զօրաց համար հետեւեալ բաները արդէն գնահատութեան գրուելով, իւրաքանչիւրին գինը նշանակուած գինով ատուր առաջարկոց գտնուեցաւ. այսինքն.

40000 օխա չէքէր օխան 5 38/40 ղրշ
10000 » թոն եաղը » 8 »
1100 » պալըմուտ » 35 »

Ասոնց վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ երկուշաբթի որ յուլիսի 23ին 'ի Ցարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ ապրանքները մատակարարելու յանձնառու եղող արդոյ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը 'ի Ցարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

17 յուլիս 1873 'ի Դուռն Սերասքերաթ

Կայսերական զօրաց պէտքերնին համար 270000 օխայ ալիւրի գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ հինգշաբթի որ յուլիս 19ին 'ի Ցարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ ալիւրը մատակարարելու յանձնառու եղող արդոյ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը 'ի Ցարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

16 յուլիս 73 'ի Դուռն Սերասքերաթ

Կայսերական զօրաց պէտքերնին համար 100000 օխայ Միսիրի եղին գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ հինգշաբթի որ յուլիս 19ին 'ի Ցարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ եղը մատակարարելու յանձնառու եղող վաճառականք կը հրաւիրուին ներկայանալ յիշեալ տեղը ըլլալիք գնահատութեան։

16 յուլիս 1873 'ի Դուռն Սերասքերաթ

Կայսերական զօրաց պէտքերնին համար արդէն գնահատութեան գրուելով օխան 3 1/2 ղրշի առաջարկուած ձիթապտղին վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ շաբաթ որ յուլիս 21ին 'ի Ցարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ ապրանքը մատակարարելու յանձնառու եղող արդոյ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը 'ի Ցարի Շուրա ներկայ գտնուիլ ըլլալիք վերջնական գնահատութեան։

16 յուլիս 1873 'ի Դուռն Սերասքերաթ

Այս կրպակը չորս երեք անգամ կը բացուի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ շաբաթ օրերը. Բամանորդագրութեան անդամներն են Պ. Պօլիս Գլխելիի խանը վերի յարկը թիւ 13 Մասիսի խմբագրատուն։

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձամբ։

ԻԶՄԻՐ. Սահակեան աղա Ցէրէեան։
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խաչատուր էֆ. Նահիրեան։
ՊՐՈՒՍԱ. Սահակեան աղա Թաշճեան։
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Ճարդարեան։
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. Պետոսեան։
ԵՐԶՆԿԱՅ. Խաչատուր աղա Էլմասեան։
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան։
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փօթիքեան։
ՎԱՆ. Մ. աղա Խաչիկեան։
ԶՕՐԵԱՆ. Մկրտիչ աղա Աչեեան։
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Սարգսեան։
ԵՐԶՆԿԱՅ. Իսայէլ աղա Բալդասարեան։
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան։

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրութեան բաժանորդներն այս անդրէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ՄԵԼԱՆՕԺԷՆ

ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՂ

Փարիզի ճարտարագործական գիտութեանց ընկերութենէն չորս թուականով վարձատրուած, որ մէկ վայրկեանի մէջ եւ առանց լուալու կը ներկէ մազերը եւ մօրուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ առանց բնաւ հոտ մ'ունենալու։ Այս ներկը մինչեւ հիմայ գործածուածներուն ամենէն գերազանցն է։

Կը ծախուի Տէյյա Սուսայի, Զօպան-օղլուի եւ Քրիշիքեանի դեղարաններուն։

Գին 6, 12 եւ 15 փրանք։

FER QUEVENNE

APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՖԷՐ ՔԷՎԷՆ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն առած, եւ պաշտօնէից յատուկ շրջաբերականով հրամայուած։

Քէվէնի երկաթը (չէյիկ խօզու) արեան նուազութենէ կամ տկարութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները կը բուժէ, առանց գործածողին ախտաները աւրելու, եւ երկաթուոր դեղոց ամենէն աղէկն ու ախորժելին եւ արժանն է։

«Փորձը հաստատեց թէ երկաթուոր բաղադրութեանց մէջ Քէվէնի երկաթն յառաջադասելի է երբոր յանխով գործածուի»։

Դաստատ փարիզի բժշկական ճեմարանին Պէռ յարկա։

Քէվէնի երկաթը կը ծախուի 100

հատով շիշը 3 1/2 Փր.

200 հատանոց շիշը 5 Փր.
100 " շիշը 3 Փր.

Ընդհանուր մթերանոց փարիզ թիւ Տէ

Պօղ—Սը փողոցը 14 Լեհի ծխնոցին քով եւ ամեն դեղարաններ։

Քէվէնի կնիքն եւ ստորագրութիւն գործարանին դրօշմանիշը պէտք է տեսնել։

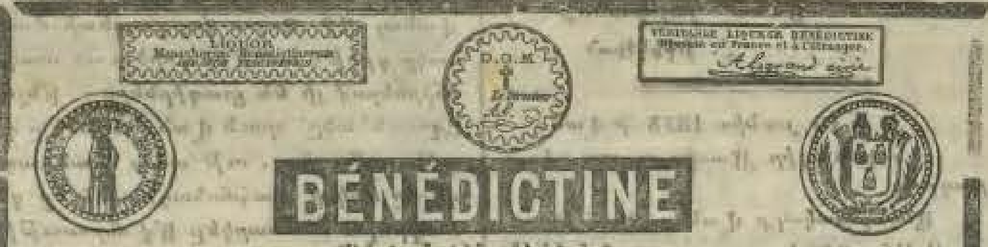

BÉNÉDICTINE

ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ

ՖԷՔԱՄԻ ԲԷՆԷՏԻՔԹԻՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐԱՑ ԸՄՊԵԼԻՆ

Այս հռչակաւոր ըմպելին այսօր մեծ յարգի մէջ է հաւաքականութեան եւ ամեն սեղաններու վրայ կը գտնուի թէ՛ տուներու եւ թէ՛ ճաշարաններու մէջ։

Հաւաստիութիւն այս ըմպելին խարդախողներէն զգուշանալու համար պէտք քննել անպատճառ եւ ապահովութեան միակ նշան են, բուն Պէնէտիքթինի սրուակին վրայ գտնուած կնիքներն ու նշանները հոս կը դրուին։

Կը գտնուի Կ. Պոլսոյ գլխաւոր դեղագործատուներու քով։

ԸՄՊԵԼԻ ՔԻՄԻԱԿԱՆ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱԶՕԶԻՐ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ՇԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ինչպէս են Լիմոնատա, Սոտաէյի, Սոտա—վաթէր, փրփրուն գինիներ

ՀԷՐՄԱՆ ԼԱՇԱՓԷԼ

Վկայեալ եւ շքանշաններով վարձատրեալ մեքենագործէն հնարուած։

Փարիզ Ֆօպուր Բուասոնիէր թիւ 144

Այս գործիներն իրենց պտտաբերութեանը համեմատ որ օրը 1200էն մինչեւ 10000 շիշ կը հանեն, 1600էն մինչեւ 5500 փրանց գին ունին։ Փրփրուն գինիներ շինելու գործիքներն ալ որ մէջէն արծաթած են, 30—450, 50—1000 շիշ փրփրուն գինի կարողութեամբ եւ 3000էն 5000 փրանց գին ունին։

ԽԱՂՈՂԻԿ

ՄԻՇՏ ԱՒ ՓՈՔՐ ԼԾԱԿՈՎ

Զատուած եւ Գեղեցիկ

Բուռն տաքութեան մէջ փառաւոր ճրնդում ը փորձուած, խիստ վայելուչ պարզ եւ ամրակազմ, որ դիւրութեամբ կը բանեցուի, կը նորոգուի եւ կը մաքրուի։

Դրօշմական նշանով բարձրագոյն հանդէսէն պատուոյ վկայականով պատուուած եւ ուր որ լաւ խաղողները մեծագոյն ըմպելիները պատրաստելով գինիները պէտք է մաքրուած։

ԼԸ ՏԻՐԻՕ ԻՎԵՐ

Մարմնի մաքրութեան եւ գեղեցկութեան համար անհրաժեշտ իւղեր եւ ամեն տեսակ օծանելիքներ։

L. T. PIVER
PARIS
A la Reine des Fleurs

1, Թր Մեհմէթի Փաշա հանդէպ հաստատուած վաճառատուն։

Ընդհանուր մթերանոց փարիզ, Պուլվար տը Սթրաստուրկ թիւ 10։

ԱՏԱՄԻ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ

ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին սուրբ այս աստղային ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 առաւել ընդունելի են։ Սա ամբողջապէս աւելի գինով կը ծախուի, բայց առողջութեան եւ օգտակարութեան կողմէ շատ աւելի կը գերազանցեն։

Ամեն գլխաւոր դեղագործատուներու եւ հոտաւէտարանոց քով կը գտնուի։

Eau et poudre Dentifrices

PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR

J. V. BONN

ԱՏԱՄԱ ՃԵՐՄԱԿՑՆՈՂ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ

ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ուրիշ ամեն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց է իր անուշ հոտովն եւ օգտակար յատկութեամբ են, առանց ամենէն ալ հարիւրին 40 վար գնով կը ծախուի։

Ամեն գլխաւոր դեղագործատուներու եւ անուշահոտութեանց վաճառատուներու քով կը գտնուի։

DRAGÉES
ESSENCE de SIBORD
INJECTION
SIBORD

Փարիզ
Ռիւ Տիւ Հալտ
թիւ 1

Փօրձերի Մաթիկոզի բոլոր ախտերուն դարմանիչ հնդուկ։

Փօրձերի Պիւպէպի բոլոր ախտերուն դարմանիչ հաքար։

Գլխաւոր դեղարաններու կը գտնուի։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Գ. Ա. ԽՕՐԼԻԿԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

18 ՅՈՒԼԻՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՑԻ ՀԵՑ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ

Լոնտրա 3 ամիս ժամկէտ		109 3/4
Փարիզ		23,35

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

18 ՅՈՒԼԻՍ

Անգլ. լիրա	դուրուշ	109. 35
Նաբոլէոն ոսկի	»	87. 14
Խմբէրեալ ոսկի	»	89. 10
Տուքաթ	»	51. 20
Հինգ փրանք	»	—
Մէճիտիէ	»	105 20
Պէշլիկ	»	120 20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ՅՈՒԼԻՍ

ՈՒՐՑՈՒԹ

Ցորեն կարմիր	Պէտարապիա	41	— 43
» »	Վոլոզ		—
» »	Պուլկար		—
» »	Պուրկազ		—
»	Թէքիրտաղ		—
» կակուղ	Վոլոզ		—
» »	Պէսարապիա	35	— 40
Կորեկ	Թունա	40	— 42
Ցորեն կակուղ	Պուրկազ		— —

CAPSULES de RAQUIN au Baume de COPAHU

ՔԱՓՍՈՒԼ ՌԱՔԷՆ Գոպայի ձիւթով, Փարիզի բժշկական ճեմարանէն հաւանուած, որ 100 հիւանդի վրայ փորձիլ եւ ամենուն ալ բժշկութիւն տալը ընդելէ ետեւ, Քօբայհիւն ուրիշ ամեն տեսակ բաղադրութիւններէն յառաջադասելի կը նկատուի։ Յաջողակ մանգամայն թէ այս Քօպահիւ գերութեամբ կըրնայ ստամոքսի մէջ, եւ անախորժ զգացողութիւն չի պատճառեր բնաւ։

Կը գտնուի փարիզ Ֆօպուր Սէն Տընի փողոց թիւ 78, եւ ամեն դեղագործաց քով։

VESICATOIRE d'ALBESPEYRES

ԽԱՐԱՆ ԱԼՊԷՍՓԷՅՐԻ

Որ Փարիզի, Լոնտրայի եւ Մրթենայի հիւանդանոցներուն մէջ գործածուած է, եւ արագ ու կանոնաւոր ներգործութիւն ունի։ Մէն մի խարան իր կանաչ կողմը Ալպեսբէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Փարիզ Ֆօպուր Սէն—Տընի փողոց թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով կը գտնուի։

CAPSULES DE RAQUIN AU COPAHU

HÉMORRHOÏDES

ԷՄՕՌՕԻՏ

ԵՐԻՆԴԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՓԵՐՈՒԿԻ, Է COURS ST. PIERRE

ՏՕՔԹՕՐ ԼԸՊԷՆ

Այս հաստատուած եւ յաճախակի փորձը Պ. Լըպէն Գուրս Փիէռի բժշկական ճեմարաններէն հաւանուած, եւ Ֆրանսայի կայսրութեան խորհրդէն ընդունուած են, եւ գերազանց յատկութիւններ ունին արիւնի հոսումն ու ամեն ցաւերը եւ ցաւերն անդամները առանց անդրադարձնելու փարատելու։

Արտաքին գործածութեան հատուկէն շիշն է 3 փր. Ներքին գործածութեան համար շիշն է 4 փր. եւ քսուկի շիշը 3 փրանք։

Կը գտնուի փարիզ Ռիւ Լաֆայէթ փողոց թիւ 113, եւ ամեն երկրի գլխաւոր դեղարանները։

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

ՌՕԲ ԲՈՒԱՅՕ ԼԱՖՖԷՔԹԷՕՐ